

Recenzja pracy doktorskiej mgra Yu Xia

ZLECENIODAWCA RECENZJI :

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina. Zlecenie przyjęto na podstawie nowej ustawy z dnia 20.07.2018 roku. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.)

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ:

Praca doktorska mgra Yu Xia pod tytułem:

Studium „Czterech pór roku” w europejskiej liryce wokalnejskiej epoki romantyzmu i chińskich pieśniach XX wieku

składa się z dzieła artystycznego w formie nagrania audio, zapisanego na nośniku cyfrowym oraz jego opisu – dysertacji obejmującej 223 strony. Dzieło artystyczne zawiera nagranie 13 pieśni kompozytorów europejskich i chińskich dokonane w Studiu Polskiego Radia przy ul. Modzelewskiego 5 w Warszawie, w dniu 16.12.2023 roku. Doktorantowi przy fortepianie towarzyszyła pianistka Kun Tian, a reżyserem dźwięku był Emilian Rymarowicz. Promotorem doktoratu był prof. dr hab. Artur Stefanowicz. W ramach dzieła zostały nagrane następujące utwory, reprezentujące dwa kręgi kulturowe:

1. Fryderyk Chopin – „Wiosna”, op. 74 nr 2
2. Francesco Paolo Tosti – „Aprile”
3. Franz Schubert – „Frühlingstraum”
4. Francesco Paolo Tosti – „Luna d'estate”
5. Robert Schumann – „Am leuchtenden Sommermorgen”
6. Ralph Vaughan Williams – „The Vagabond”
7. Francesco Paolo Tosti – „Inverno triste”
8. Huang Zi – „Wiosenne rozmyślenia”
9. Huang Zi – „Tęsknota za ojczyzną”
10. Jing Xiang – „Lato”
11. Li Yinghai – „Cumując nocą przy moście klonowym”
12. Zhao Si Yue – „Pieśń jesiennego wiatru”
13. Huang Zi – „Poszukiwanie kwitnących śliw wśród śniegu”

Ambitus wszystkich utworów obejmuje dźwięki $h-a^2$. Śpiewak odznacza się wyjątkową muzykalnością, prowadzi głos *legato*, delikatnie kończy frazy. Doktorant bardzo dokładnie przeanalizował nagrane utwory pod względem wykonawczym, realizuje wszystkie zapisy

kompozytorskie, zwracając jednakże szczególną uwagę na znaczenie słów i interpretację tekstu. Wykonania są generalnie poprawne pod względem intonacyjnym. Realizacja od strony technicznej jest na wysokim poziomie umiejętności, co pozwala wykonawcy na swobodną realizację indywidualnej koncepcji artystycznej. Zmiany dynamiczne zastosowane przez śpiewaka w utworach nie wpływają na zmianę barwy głosu. Na uznanie zasługuje wymowa w językach włoskim i niemieckim. Czasami jednak słowa zmieniają swoje brzmienie np. w pieśni R. Schumanna „Am leuchtenden Sommermorgen” wyrazy „wandle” czy flüstern” wymówione zostały nieprawidłowo, także w języku włoskim w pieśniach F.P. Tostiego zdarzają się wyrazy wypowiedziane z nienależytą dokładnością – „suo” czy „due”. Odrębnym problemem jest wymowa w języku polskim w utworze F. Chopina „Wiosna”, której trudności nie zostały przez Doktoranta pokonane prawidłowo. Należy także zauważyć, że dźwięki w obszarze „dźwięków krytych” nie zawsze spełniają stawiane im wymogi techniczne – zwłaszcza w repertuarze chińskim. Sporadycznie także zdarzają się wykonawcy drobne *portamenta* przy dźwiękach rozpoczynających frazy. Od strony jakości technicznej nagrania budzą także pewne wątpliwości – niektóre pieśni są jakby dynamicznie „przesterowane”. Na uznanie zasługuje towarzysząca śpiewakowi pianistka – Kun Tian, współtworząca artystyczny obraz wykonywanych kompozycji. Na podkreślenie zasługuje fakt, że wszystkie uwagi interpretacyjne i wykonawcze zawarte w opisie dzieła artystycznego zostały zastosowane w prezentowanych wykonaniach.

Niezwykle obszerny opis dzieła artystycznego (223 strony) został zawarty w trzech rozdziałach. Czytelnik odnajdzie w nim także *Wstęp*, *Streszczenie* – w dwóch językach, *Podsumowanie*, *Bibliografię i Aneks nutowy*. Praca jest napisana w sposób merytorycznie właściwy. Poza drobnymi nieścisłościami (np. dotyczącymi życia F. Schuberta – na stronie 56, czy tezami nie znajdującymi poparcia w literaturze fachowej, dotyczącymi Giulio Ricordiego na stronie 47) oraz sporadycznymi wypowiedziami budzącymi pewne wątpliwości praca napisana jest w sposób profesjonalny, rzeczowy i naukowy. Wszystkie analizy formalne i opisy wykonawcze są przeprowadzone bez zarzutu. Mimo zauważalnej pracy zarówno Doktoranta, jak i Promotora opis dzieła artystycznego nie jest wolny od uchybień. Autor notorycznie popełnia błędy dotyczące nazw oktav przy podawaniu dźwięków, część użytych określeń jest niefachowa – niezgodna z nomenklaturą muzyczną i wykonawczą, a część niezrozumiała. Autor opiera analizy wykonawcze jedynie na własnych doświadczeniach nie popierając ich żadnymi źródłami naukowymi. Jedynie w na stronie 221 odnajdujemy odwołania do stwierdzeń autorytetów muzycznych. Niektóre tłumaczenia cytatów budzą pewne wątpliwości, a brak tekstu oryginalnego nie pozwala na ich rozwianie (str. 26). Na uznanie zasługują jednak profesjonalne tłumaczenia tekstów wszystkich wykonywanych w ramach dzieła artystycznego utworów. Od strony budowy pracy zastrzeżenia budzą: numeracja strony tytułowej oraz zamieszczenie streszczenia pracy w dwóch językach, które jest zbędne. Także dość obszerne *Podsumowanie*, zawierające głównie treści już omawiane wcześniej w dysertacji, wydaje się niepotrzebne. Praca została napisana w języku chińskim i przetłumaczona na język polski co jest przyczyną rozlicznych błędów gramatycznych, językowych, składniowych, a nawet jednego błędu ortograficznego. Trudno jednak za niedoskonałości tłumaczenia winić Doktoranta, który nie miał szans tych uchybień skorygować.

KONKLUZJA

Podstawowym elementem pracy doktorskiej mgr Yu Xia jest dokonane nagranie pieśni kompozytorów chińskich i europejskich o podobnej tematyce. Dzieło artystyczne zostało stworzone z należytą starannością wykonawczą i interpretacyjną. Doktorant udowodnił, iż posiadane przez niego umiejętności techniczne i wiedza pozwalają na tworzenie własnych interpretacji dzieł mistrzów Zachodu i Wschodu. Na szczególne podkreślenie zasługuje muzykalność i indywidualna wrażliwość wykonawcy. Niedociągnięcia w opisie dzieła artystycznego nie stanowią przeszkody w uznaniu jego wysokiej wartości. Doktorant, w moim przekonaniu, rozwiązał założone zagadnienie artystyczne i tym samym spełnił wymagania Ustawy. Stawiam wniosek o przyjęcie jego pracy doktorskiej.

prof. dr hab. Piotr Miciński

